

ویژگی‌ها و آثار واقع‌گرایی و آرمان‌گرایی جوانان در ادبیات رهبر انقلاب اسلامی

معصومه حاجی عموشا^۱

چکیده

هدف: لازمه حرکت در مسیر رشد اجتماعی، فرهنگی و تمدن‌سازی به‌ویژه برای جوانان، داشتن برنامه و در نظر گرفتن دقیق همه جوانب است. در موضوعات ذکر شده مسأله اساسی این است که تصمیم‌گیری‌ها آیا تنها بر اساس اهداف و آرمان‌های عالی و نهایی پیش‌رو یا بر اساس واقعیات و شرایط باید باشد و آیا غیر از این دو مورد، گزینه دیگری مطرح نیست؟ با توجه به مسأله ذکر شده، هدف اصلی تحقیق شناخت دیدگاه‌های رهبر انقلاب از میان متون و سخنرانی‌های ایشان درباره جوانان در موضوع ذکر شده است.

روش‌شناسی پژوهش: روش پژوهش تحلیل محتوا از نوع کیفی است که تمام سخنرانی‌ها و متون موجود در سایت ایشان بررسی و جملات و مفاهیم موجود در خصوص هدف ذکر شده، استخراج، دسته‌بندی و تحلیل شده‌اند.

یافته‌ها: تمام جملات سخنرانی‌های رهبر انقلاب درباره آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی جوانان استخراج و کدگذاری و جدول‌بندی شده و سپس مضامین و مفاهیم آنها استخراج و دسته‌بندی شده است. با توجه به این که رهبر انقلاب اسلامی در موضوع ذکر شده، مطالب و دیدگاه‌های قابل توجه و متعددی دارند، شناخت آنها می‌تواند در این باره بسیار تأثیرگذار و راهگشا باشد.

نتیجه‌گیری: بر مبنای یافته‌های پژوهش، رهبر معظم انقلاب اسلامی، بالا بردن آگاهی و بصیرت، توجه به آرمان‌های بلند، هوشمندی و عدالت خواهی، توجه به ایمان و عمل صالح، اراده و نشاط، تأکید بر ایمان و معنویت و انقلابی بودن را مهم‌ترین ویژگی‌های لازم برای جوانان دانسته و هر دو رویکرد آرمان‌گرا و واقع‌گرا بودن را برای پیشرفت و حرکت جوانان لازم و ضروری دانسته و اتخاذ هر کدام از آنها را به تنهایی به‌عنوان رویکرد کامل نمی‌داند. در منظومه فکری ایشان، آرمان‌گرایی واقع‌بینانه، توصیه و تأکید اصلی برای رسیدن به قله‌های اقتدار، توسعه و پیشرفت تمدن اسلامی است.

کلیدواژه‌ها: رهبر انقلاب اسلامی، آرمان‌گرایی، واقع‌گرایی، جوانان.

مقدمه و طرح مسأله

مسیر رشد و توسعه فرهنگی و اجتماعی یک مسیر پیچیده، چند بُعدی و چالش برانگیز است که در آن، تعاملات فرهنگی، تغییرات اجتماعی، توجه به آرمان‌ها و در نظر گرفتن واقعیت‌ها، همراه با تحولات ساختارهای اجتماعی و فرهنگی به هم تنیده شده‌اند. تغییرات در سیاست‌ها، اقتصاد و شرایط می‌تواند تأثیر زیادی بر روی حرکت فرهنگی و اجتماعی جوامع داشته باشد و حتی به تضاد و تضارب در انسجام فرهنگی و ارزش‌ها و باورها منجر شود. اگر حرکت فرهنگی و اجتماعی جامعه از مسیر آرمان‌ها و اهداف اصلی انحراف پیدا کند، شرایط و تحولات جدید می‌تواند با انسجام‌ها و ارزش‌های قبلی و مدنظر دچار تعارض شود. تنوع نهادهای اجتماعی و کارگزاران جامعه و فقدان هماهنگی بین آنها، حرکت به سمت تعالی و تمدن‌سازی را با چالش مواجه می‌کند. در این راه آرمان‌ها، باید اهداف کلان، ایدئولوژیک و مسیر حرکت فرهنگی و اجتماعی را مشخص کنند تا هم از بیراهه رفتن‌ها جلوگیری شود و هم به مردم انگیزه و انرژی برای تحقق اهداف بدهند. علاوه بر این، شناخت دقیق از واقعیت‌ها، وضعیت فعلی، مشکلات و فرصت‌ها کمک می‌کند تا به طراحی برنامه و استراتژی‌های مناسب برای توسعه و رشد در ابعاد مختلف پرداخته شود. از بُعد نظری، دیدن واقعیت‌ها و در نظر گرفتن شرایط همان رئالیسم^۱ اجتماعی است که در مقابل آرمان‌گرایی^۲ یا ایده‌آلیسم قرار دارد. آرمان‌گرایی بر بایدها و واقع‌گرایی بر هست‌ها تأکید می‌ورزد. رئالیست به واقعیاتی که در حوادث و جریان عمل دخالت دارد، توجه می‌کند و سعی دارد خود را با واقعیات جهان و محیط وفق دهد، اما ایده‌آلیست سعی دارد جهان و اوضاع آن را با ایده‌آل‌های خود وفق دهد. آرمان‌گرایی پایبندی به اصول و ارزش‌ها و واقع‌بینی، اتخاذ مجموعه‌ای از شیوه‌ها و روش‌های عالمانه و دقیق با توجه به شرایط خارجی و داخلی است (فروتنی، ۲۰۱۹: ۱۰۴). با توجه به پیچیدگی‌های رشد فرهنگی و اجتماعی و حرکت در مسیر تمدن‌سازی، لازمه حرکت در مسیر ذکر شده، داشتن برنامه، انسجام و در نظر گرفتن دقیق همه واقعیات‌هاست. مسأله اساسی در مسیر رشد و توسعه اعم از فردی و اجتماعی این است که تصمیم‌گیری‌ها بر اساس اهداف و آرمان‌های عالی و نهایی باشد یا بر اساس واقعیات و شرایط و آیا غیر از این دو مورد، گزینه دیگری می‌تواند مطرح باشد؟ با توجه به این که رهبر انقلاب اسلامی در موضوع ذکر شده، مطالب و دیدگاه‌های قابل توجه و متعددی دارند و شناخت آنها می‌تواند در این باره بسیار تأثیرگذار و راهگشا باشد، هدف اصلی تحقیق شناخت دیدگاه‌های ایشان از میان متون و سخنرانی‌هایشان درباره جوانان در موضوع ذکر شده است. سؤال اصلی پژوهش بر مبنای موضوع و هدف این است که جوانان در مسیر رشد و تعالی، آیا باید آرمان‌گرا یا واقع‌گرا باشند و یا این که رویکرد دیگری در این خصوص می‌تواند مطرح باشد؟ ثانیاً این که مهم‌ترین نتایج و آثار اتخاذ رویکردهای ذکر شده چیست؟

بر همین اساس، مسأله این پژوهش واکاوی ادبیات رهبر انقلاب اسلامی درباره جوانان است که با کدام رویکرد و مبنای به این قشر تأثیرگذار و آینده‌ساز نگاه کرده و تأثیرات اتخاذ هر کدام از رویکردهای ذکر شده

1. realism
2. Idealism

چیست؟ اهمیت این موضوع در این است که علاوه بر شناخت نوع نگاه ایشان به جوانان، دریچه‌ای بهتر به فهم دیدگاه‌هایشان در نگاه به روند حرکت جامعه، چگونگی تبیین و ارائه راهکار برای مسائل آن می‌گشاید. از جمله دلایل پرداختن به موضوع جوان و جوانی، آشنایی آنها با الگوی جوان تراز انقلاب و نظام اسلامی و تأثیر آن در رسیدن به تمدن اسلامی (کمالی‌زاده و باقری، ۲۰۲۱: ۱۷۵) و توجه به الزامات و اولویت‌ها و انتخاب مسیر صحیح حرکت در مسیر رشد و تعالی است (رهبر انقلاب، ۱۳۹۲/۴/۳۰).

پیشینه

محمدتقی امیرپور (۲۰۲۲) در مقاله‌ایی با عنوان آرمان‌گرایی واقع‌بینانه در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی با استفاده از روش توصیفی تحلیلی به بیان نوع نگاه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای دو مکتب واقع‌گرایی و آرمانگرایی پرداخته است. یافته‌های این پژوهش بیان می‌کند که بررسی خصوصیات دو مکتب واقع‌گرایی و آرمانگرایی نشان دهنده عدم هماهنگی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران با دو مکتب ذکر شده است. همچنین از دیدگاه محقق، تبیین دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران، چارچوبی منحصر به فرد می‌خواهد و باید با الگوی آرمان‌گرایی واقع‌بینانه و انقلابی آن را شناخت و بررسی کرد.

محمدرضا عبدالله نسب و محمدحسین زارعی رضائی (۲۰۱۸) در مقاله‌ایی به بیان اصول نظری پیوند آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی در جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر اندیشه‌های سیاسی رهبر انقلاب اسلامی پرداخته‌اند. روش پژوهشی مقاله، توصیفی-تحلیلی و با استفاده از داده‌های کتابخانه‌ای است. محققین به دنبال یافتن جواب این سؤال هستند که نحوه پیوستگی و پیوند دو گرایش آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی در اندیشه سیاسی رهبر معظم انقلاب چیست. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که در انقلاب اسلامی و افکار معظم له، مؤلفه‌های آرمانی و واقعی بر مبنای فقه شیعی و قواعد آن از جمله بر مبنای اجتهاد، مصلحت، عقل، عنصر زمان و مکان، شکل گرفته و با بکارگیری مفاهیم دوگانه‌ایی مثل مصلحت-حقیقت، آرمان-واقعیت و محافظه‌کاری-عقلانیت، ظاهر شده است.

امیر دبیری‌مهر (۲۰۲۲) در مقاله‌ایی با عنوان منطق گفتمانی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی از واقع‌گرایی حکمرانی تا آرمان‌گرایی تمدن‌ساز به بررسی مؤلفه‌های گفتمانی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی بر اساس آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی پرداخته است. نویسنده با اشاره به این مطلب که بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی یکی از اسناد مادر و بالادستی درباره انقلاب اسلامی است، آن را واجد ویژگی‌های لازم یک متن گفتمان ساز دانسته و یادآوری کرده که منطق درونی گفتمان حاکم بر این بیانیه، نه کاملاً آرمان‌گرایانه از منظر یک رهبر سیاسی و عقیدتی و نه کاملاً واقع‌گرایانه از منظر یک رهبر و مدیرعالی رتبه نظام سیاسی جمهوری اسلامی است. بلکه در همه بخش‌های بیانیه؛ منطق تعاملی و تلفیقی بین رویکردهای واقع‌گرایی و آرمان‌گرایی قابل مشاهده است. نویسنده در پایان نتیجه‌گیری کرده که مهم‌ترین نقش در استمرار انقلاب اسلامی را پویایی گفتمانی آن در رقابت با گفتمان‌های رقیب و متخاصم به عهده دارد.

ایوب نیکونهاد و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی به تبیین الگوی نظری آرمان‌گرایی واقع‌بینانه در دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی پرداخته‌اند. نویسندگان با توجه به اهمیت این سند با روش تحلیل محتوا، شاخص‌های آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی را در آن دسته‌بندی کرده و به این نتیجه رسیده‌اند که اگر چه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران با منطق آرمان‌گرایی منطبق است، ولی عملکرد و نتیجه‌اش در قالب واقع‌گرایی قابل تحلیل و تفسیر است و این دو رویکرد در قالب آرمان‌گرایی واقع‌بینانه قابل جمع هستند. از جمله مباحث آرمان‌گرایی واقع‌بینانه بر اساس یافته‌های این پژوهش، می‌توان به مصلحت‌گرایی، عقلانیت محوری، اقتدارطلبی در منطقه و محیط بین‌المللی، امنیت‌محوری، موازنه‌سازی قدرت و پایبندی به هنجارها و عضویت در سازمان‌های بین‌المللی بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت اشاره کرد.

بر اساس جستجوهای که در منابع و با نرم‌افزارهای مختلف به عمل آمد، آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی در اندیشه و تصمیم‌های امام خمینی (ره) بیشتر از سوی پژوهشگران مورد بررسی قرار گرفته و تنها چند مقاله با نگاهی خاص به بررسی آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی از نگاه رهبر انقلاب اسلامی پرداخته‌اند که آن‌هم عمدتاً بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی است و پژوهشی در موضوع و رویکرد مطرح شده در این مقاله یافت نشد.

چارچوب نظری و مفهومی

رئالیسم

رئال (Real) در لغت به معنای واقع و واقعیت است و رئالیسم که آن را مکتب، جنبش، سبک ادبی، نویسندگی و ژانر هم نامیده‌اند (صادقی محسن‌آباد، ۲۰۲۱: ۲۰۳-۲۰۵)؛ بر وجود و تعیین واقعیت‌های مختلف سیاسی و اجتماعی بیرون از ذهن انسان تأکید دارد که با عقل، علم و تجربه می‌توان به شناخت آنها نائل آمد. این مفهوم همچنین به انواع متعددی مثل رئالیسم در روابط بین‌الملل و سیاست، رئالیسم فلسفی، شناختی، اجتماعی، ادبی، خام و جادویی تقسیم کرده‌اند. برخی برای معنای رئالیسم، انعطاف‌پذیری و سیالیت معنا در حوزه‌های مختلف فلسفی، هنری، اجتماعی و ادبی قائل شده و آن را در معانی مختلف به کار برده‌اند (پم^۱، ۲۰۰۵: ۲). این اصطلاح در قالب یک جریان در قرن ۱۸ در مقابل آرمان‌گرایی (ویلیک^۲، ۱۹۶۹: ۳) و در قرن ۱۹ با ادبیات و جنبشی ادبی در تقابل با رمانتیسم تعریف شد (صادقی محسن‌آباد، ۲۰۲۱: ۱۹۶) و به‌عنوان مکتبی ادبی-هنری در اواسط این قرن یعنی در فاصله سال‌های ۱۸۵۰ - ۱۸۸۰ در اروپا و آمریکا رواج یافت.

اساس واقع‌گرایی تحلیل شرایط جامعه، در نظر گرفتن شرایط زندگی انسان‌ها، بررسی روابط جامعه و روابط بین افراد و جامعه است. علاوه بر این واقع‌گرایی، یک مکتب فلسفی هم هست که ادعایش این است

1. Pam
2. Wellek

که بین علم و معلوم امکان تطابق و هماهنگی وجود دارد؛ یعنی علم می‌تواند دنیا را آن‌گونه که هست، تبیین کند (رافائل، ۱۹۷۸: ۲۱). مبنای واقع‌گرایی که ریشه در تاریخ بشری دارد، بر اندیشه‌ای فلسفی نهاده شده که شناخت واقعیت را در پدیده‌های عینی و اجتماعی از طریق بازنمایی جزئیات محسوس و عینی قابل مشاهده و تجربه می‌داند (صادقی محسن‌آباد، ۲۰۲۱: ۱۹۸). پیش از جنگ جهانی دوم، نظریه واقع‌گرایی از سوی ادوارد کار^۱ ارائه شد و هانس مورگان^۲ آن را به‌صورت الگویی علمی عرضه کرد. نظریه واقع‌گرایی در عین پذیرش تکثر ماهیت انسانی، می‌خواهد بین سیاست و اجتماع حوزه‌های مستقل ایجاد کند. در نظریه واقع‌گرایی، قدرت اساس سیاست و سازمان دهنده دیپلماسی کشورها به حساب می‌آید (قاسمی، ۲۰۱۲: ۴۸). از نگاه واقع‌گرایی، واقعیات سیاسی و اجتماعی همان‌گونه که هستند، مورد توجه قرار می‌گیرند و به‌طور اساسی قابل جایگزین نیستند. بر مبنای نظر مورگان^۳ هم سیاست و هم جامعه، مقرراتی واقعی و عینی دارند (سلیمی، ۲۰۱۲: ۵۱ به نقل از مورگان^۴، ۱۹۷۸: ۴). همچنین واقع‌گرایان معتقدند که در روابط بین‌الملل، سیاست‌های جهانی، بر مبنای رقابت بین دولت‌ها بر سر منافع ملی تعریف می‌شود و به همین دلیل، واقع‌گرایی، یکی از پایدارترین و مهم‌ترین نظریه‌های روابط بین کشورها به حساب می‌آید (حسینی‌آزاد و همکاران، ۲۰۲۰: ۲۶۵).

واقع‌گرایی در سیاست‌گذاری مبتنی بر عمل‌گرایی و تجربه است و برای تحلیل جوامع به‌کار گرفته می‌شود، به‌گونه‌ای که هست و نه به شیوه‌ای که باید باشد (آقابخشی و افشاری راد، ۱۹۹۷: ۳۵۷). اهمیت رئالیسم اجتماعی در ادبیات جهان، این است که در آن انسان می‌تواند بر موانع پیشرفت اجتماعی غلبه کند و جامعه‌ای بر شالوده عدالت پدید آورد (ساچکوف، ۱۹۸۳: ۲۹۴). نویسندگان رئالیست می‌کوشند، زندگی مردم را به شکلی کاملاً واقعی در آثار خود بیان کنند. آنها با نشان دادن مشکلات اجتماعی و فاصله طبقاتی با نگاهی منتقدانه، اعمال ناشایست طبقه اشراف را به هیأت حاکم می‌رسانند (سیدحسینی، ۲۰۰۵: ۲۶۳). اساسی‌ترین ویژگی رئالیسم این است که انسان‌ها را به‌عنوان موجوداتی اجتماعی مطرح می‌کند و بنیاد همه رفتارهای خوب و بد آنها را در جامعه جست و جو می‌کند (مروت، ۲۰۰۶: ۹۸). بر همین اساس کسانی که در مکتب رئالیسم مطلب می‌نویسند، باید جامعه اطراف خود را خوب بشناسند و بتوانند به درون افراد رخنه کنند و نمونه انسان‌های هم‌نوع و هم‌فکر خود باشند (نوری، ۲۰۰۶: ۲۰۶).

آرمان‌گرایی یا ایده‌آلیسم

ایده‌آلیسم یا اصالت ایده که قدیمی‌ترین دیدگاه فلسفی انسان نسبت به امور است، از لغت یونانی (Idea) به معنی امور ذهنی است. این مکتب که به اصطلاحات اصالت تصور^۳، ذهن‌گرایی^۴ و پندارگرایی هم نامیده

1. Edward H. Carr
2. Hans Morgenthau
3. originality of thought
4. subjectivism

شده، ماهیت انسان و جهان را روحانی و پدیده‌های روحانی و معنوی را مقدم بر ماده و جهان محسوسات می‌داند و عالم ادراکات و معقولات را واقعی می‌داند (ابراهیم‌زاده، ۲۰۰۶: ۸۴). ایده‌آلیست‌های افراطی به واقعیت‌های بیرونی و خارجی مثل زمین، آسمان، حیوانات، افراد دیگر و به‌صورت کلی هر آنچه که با حواس انسانی درک می‌شود، معتقد نیستند و کل دنیا را خواب و خیال می‌دانند. آنها همچنین، دنیای بیرون را فقط ساخته ذهن و پندار خود انسان‌ها می‌دانند و همه واقعیت‌های بیرونی حتی انسان و علم انسانی به اشیاء را باور ندارند؛ تفکری که در یونان باستان به سوفسطایان یا سوفیست‌ها مشهور شدند (روشن ضمیر، عربی آیسک، ۲۰۱۹: ۱۷۷). در این گرایش، انسان‌ها موجوداتی معنوی هستند و ماهیت واقعی آنها را روح است. علاوه بر این، آنها معتقدند که قدرت مهم روح انسانی، اراده و عقل او است و این دو قدرت است که انسان‌ها را از دیگر موجودات جهان جدا می‌کند.

تا اواخر سده هفدهم میلادی، آرمان‌گرایی فقط به معنی معتقد بودن به عالم مٔل و ایده و به‌عبارتی، اعتقاد به وجود حقایق اساسی جهان که جدا از عالم ماده و به دور از حواس انسان هستند، بود. با گذشت زمان این اصطلاح، معانی دیگری پیدا کرد و هر تفکر فلسفی، این مفهوم را به معناهای خاصی به کار برد. معنای جدید آرمان‌گرایی با عنوان یک مکتب فکری، ریشه در نگاه خوشبینانه عصر روشنگری قرن ۱۸، لیبرالیسم قرن ۱۹ و ایده‌الیسم قرن ۲۰ دارد. به نظر آنها، انسان به‌طور ذاتی خیرخواه و نیک سرشت است و در صورت آماده و مساعد بودن محیط، دست به خشونت نمی‌زند (قربان‌زاده سوار، ۲۰۱۶: ۸۶). در مقابل رئالیسم، آرمان‌گرایی، بشر را ذاتاً خوب و خیرخواه می‌داند و این نظر را که همگان برای کسب قدرت تلاش می‌کنند، رد می‌کند. آرمان‌گرایی بر این اساس، بر پایه میناهای انتزاعی و متضمن قواعد و هنجارهای بین کشورها، مقررات قانونی و ارزش‌های معنوی و اخلاقی است (قربان‌زاده سوار، ۲۰۱۶: ۸۷).

در جمع‌بندی می‌توان گفت که ایده‌آل مطلوب نهایی است و ایده‌آلیست فردی است که در زندگی دنیوی، آرمان‌ها و اهداف بالایی دارد و بر مبنای شرایط شاید این آرمان‌ها غیرواقعی یا دور از دسترس باشند. به همین جهت، ایده‌الیسم مخالف پراگماتیسم و عمل‌گرایی است (آقابخشی و افشاری‌راد، ۱۹۹۷: ۳۵۷). هدف از تربیت ایده‌آلیستی، رسیدن انسان به حقیقت زیبایی و نیکی در دنیای مادی و زندگی است، به‌گونه‌ایی که در عالی‌ترین جایگاه انسانی و بالفعل کردن تمام توان‌ها و استعدادهای خود برسد.

آرمان‌گرایی واقع بینانه

برخی بین آرمان‌گرایی واقع‌گرا با واقع‌بین تفاوت قائل شده‌اند و گفته‌اند که آرمان‌گرایی واقع‌گرا تلفیق آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی است که در این رویکرد، آرمان‌ها اصل هستند ولی در مواقع لزوم، بدون در نظر گرفتن اصول و مبنای این آرمان‌ها، باید دست به اعمالی موقتی و ضروری بر اساس شرایط زده شود و به محض از بین رفتن ضرورت، دوباره آرمان‌ها تقدم می‌یابند. می‌توان گفت که در خصوص رابطه بین واقعیت‌ها و آرمان‌ها، سه گونه، رابطه می‌توان تصور کرد؛ ۱- آرمان‌گرایی بدون توجه به شرایط لازم برای تحقق آنها که به آن می‌توان آرمان‌گرایی صرف گفت؛ ۲- واقع‌بینی محض و خالص، یعنی خود را به حوادث سپردن

و گام برداشتن بر مبنای شرایط و بدون توجه به آرمان‌ها؛ ۳- آرمان‌گرایی واقع‌بینانه که به معنای داشتن دغدغه محقق شدن آرمان‌ها همزمان با در نظر گرفتن شرایط جامعه و جهان است. به عبارت دیگر یعنی پیگیری اهداف و آرمان‌ها، همراه با توجه به شرایط لازم برای تحقق آنها (مصلی‌ساری، ۲۰۱۴: ۲). در توضیح رویکرد ذکر شده باید گفت که واقع‌بینی غیراز واقع‌گرایی است. واقع‌گرایی پذیرش و سازش با واقعیت‌ها، تسلیم شرایط و وضعیت موجود شدن و در موضعی انفعالی نسبت به وضع موجود تصمیم گرفتن و عمل کردن است، اما واقع‌بینی، لحاظ کردن مقتضیات و شرایط موقعیتی، در عین التزام به اصول اساسی و بنیادین در تصمیم‌گیری‌هاست که به اجمال می‌توان آن را ترکیب شرایط نامعین با اصول نامعین دانست. یعنی در واقع‌بینی، شاهد نوع خاصی از حکمت هستیم. این نوع آرمان‌گرایی واقع‌بینی است نه واقع‌گرایی. واقع‌گرایی یعنی تسلیم واقعیت شدن، اما آرمان‌گرا یعنی فرد نباید به واقعیت موجود راضی باشد، ولی واقعیت‌های موجود را باید ببیند و درصدد حل و بهبود آنها باشد (فروتنی، ۲۰۱۹: ۱۰۵).

بر اساس این نظریه، آرمان‌ها در زندگی مقدم هستند و در صورتی که ضرورتی پیش نیاید، باید همواره مورد توجه باشند. در حالت ضرورت، بر اساس قواعدی همچون اهم و مهم، موقتاً آرمان‌ها و اصول کنار گذاشته می‌شوند و منافع ملی لحاظ می‌گردند و به محض برطرف شدن ضرورت، باز همچنان در اولویت قرار می‌گیرند. در نظریه‌ی آرمان‌گرایی واقع‌بین آرمان همیشه مقدم است و راه رسیدن به آنها باید بر اساس شرایط و واقعیت‌ها باشد. پس اختلاف این دو دیدگاه بدین صورت است که در آرمان‌گرایی واقع‌گرا، اهداف و اصول آرمانی به‌طور صددرصد اجرا نمی‌شود و ممکن است براساس ضرورت‌ها گاهی متوقف شوند.

جوان و جوانی

جوان یا برنا در مقابل اصطلاح پیر به کار برده می‌شود و منظور، کسانی هستند که در زمان رشد بوده و از سن بلوغ و مرحله نوجوانی گذشته‌اند و در نیمه عمر خود قرار دارند (عمید، ۲۰۱۱: ۴۱۲). برخی شروع جوانی را سن بلوغ دانسته‌اند (شرفی، ۱۹۹۵: ۶۳). از نگاه روانش ناسان، جوانی دوره ویژه‌ای از زندگی انسانی است که در این دوره بعضی هورمون‌ها در بدن فعال می‌شوند و جوان را از دوره کودکی جدا می‌کنند. ترشح هورمون‌ها و فعالیت غدد جوانی، دگرگونی‌هایی در صدا و شکل و ظاهر آنها ایجاد می‌کند، ولی در مورد این که در چه سنی از عمر به‌طور قطعی این تغییرات ایجاد می‌شود، در میان روانشناسان اشتراک نظر وجود ندارد. برخی گفته‌اند جوانی از پایان تحصیلات متوسطه آغاز می‌شود و فرد در نقش حرفه‌ای بزرگسال در می‌آید (منصور و دادستان، ۲۰۲۱: ۱۳۱). سازمان ملل متحد، با پذیرش این نکته که تعریف زمان جوانی، در مقایسه با کودکان و بزرگسالان، در کشورها و جوامع مختلف به دلایل فرهنگی مختلف است، برای رسیدن به اهداف آماری، سن جوانی را بین سال‌های ۱۵ تا ۲۴ تعریف کرده است (انجل، ۲۰۰۱: ۵۹). با این وجود، می‌توان پذیرفت که تعریف جوانی با توجه به دگرگونی‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی تفاوت دارد و در بیشتر کشورهای در حال توسعه، تعریف و تصور از جوانی به بیش از ۲۴ سن هم می‌رسد (دفتر سازمان ملل در وین، ۲۰۰۰: ۱۲).

درباره جوانی گفته‌اند که این مرحله، مدخل زندگی بزرگسالی و مرحله شرایط بینابینی است (حسنی، ۲۰۱۸: ۱۰). مرحله‌ای است که دیگر نشانی از صفات کودکی نمی‌باشد و فرد با دوره‌ایی شبیه تولد دوباره (احدی و جمهری، ۲۰۱۶) از نظر شکل ظاهر همچون بزرگسالان می‌شود و سعی دارد که صفات و افکار کودکی را رها کرده و با ورود به بزرگسالی به کسب موقعیت اجتماعی، توانایی و روابط جدید دست یابد (ذکائی، ۲۰۰۲: ۳). در حقیقت بعد از گذشتن دوره بلوغ انسانی در دوره نوجوانی، دوره جوانی آغاز می‌شود و جوانان به محیط گسترده جامعه وارد می‌شوند و می‌خواهند که افرادی مؤثر باشند و در جامعه مقبولیت پیدا کنند و از همین طریق به دنبال یافتن شخصیت اجتماعی خود هستند (پارسا، ۱۹۹۲). از این ایام که شخصیت انسان‌ها بیشتر در این دوره ساخته می‌شود، با عنوان دوره تغییر، تحول و انتخاب در روابط، مناسبات و نقش‌ها (واتکینز، ۲۰۱۲: ۱۹۶) دوره فشار و آشوب روحی و درونی، تحول شخصیتی و آشفته‌گی نام برده‌اند (وزارت آموزش و پرورش، ۱۹۹۴: ۲۶۶). برخی صفاتی که انسان در این مقطع از زندگی یاد می‌گیرد در تکوین شخصیتش نقش اساسی دارد و به‌عنوان سرمایه شخصی تا پایان زندگی با او می‌ماند. دوره جوانی دوره درخشندگی در زندگی، سرور و شادی، قدرت و قوت، امید و نشاط، تلاش و کوشش و شور و هیجان (فلسفی، ۲۰۰۳: ۱۳) و به بهار زندگی انسان‌ها است.

روش پژوهش

این پژوهش از نظر ماهیت داده‌ها کیفی و برای استخراج داده‌ها از تحلیل محتوی و برای تحلیل آنها از تحلیل مضمون استفاده شده است. این روش که فرآیندی برای تحلیل اطلاعات کیفی است، داده‌ها را به اطلاعات تفصیلی تبدیل می‌کند تا شناخت و بینشی نو و تصویری از واقعیت فراهم کند. در پژوهش ابتدا به مرور بیانات رهبر انقلاب اسلامی پرداخته شده، سپس با توجه به موضوع پژوهش، بیاناتی که در آنها به موضوع و محتوای آرمان‌گرایی، واقع‌گرایی و آرمان‌گرایی واقع‌بینانه پرداخته شده، از سایت دفتر حفظ و نشر آثار مقام رهبری به‌عنوان منبع اسناد مطالعاتی جستجو شده است. در این مطالعه تمامی سخنرانی‌های ایشان در سه دهه اخیر مخصوصاً در دیدارهای خاص با جوانان و دانشگاهیان، مطالعه و فیش‌برداری و از میان فیش‌ها مضامین مرتبط با مسئله پژوهش دسته‌بندی و تحلیل شده است. برای روایی پژوهش از کدگذاری ۲ پژوهشگر و برای اعتبارسنجی از روش گروه کانونی استفاده شد که یافته‌های پژوهش در جلساتی با اساتید دانشگاهی ارائه و تأییدیه انطباق یافته‌ها انجام شد. جامعه‌ی آماری در پژوهش، مجموعه‌ی بیانات و سخنرانی‌های رهبر انقلاب اسلامی در سایت دفتر حفظ و نشر آثار ایشان بوده است.

یافته‌های پژوهش

مفاهیمی که رهبر انقلاب اسلامی درباره جوانان به‌کار برده، اگر چه برخی از آنها بر سایر اقشار جامعه مثل پیران هم صدق می‌کند ولی نکته اینجاست که ایشان این مفاهیم را درباره جوانان و در دیدار با آنها بیان کرده‌اند. ایشان، بالا بردن آگاهی و بصیرت، توجه به آرمان‌های بلند (۱۳۸۲/۸/۱۵)، هوشمندی و عدالت

خواهی (۱۳۸۴/۳/۵)، توجه به ایمان و عمل صالح (۱۳۸۴/۷/۳)، اراده و نشاط به‌عنوان امیدبخش‌ترین نیرو (۱۳۸۸/۰۲/۱۹)، تأکید بر ایمان و معنویت و انقلابی بودن را برخی ویژگی‌های لازم برای جوانان دانسته‌اند. رهبر انقلاب اسلامی در سخنرانی‌ها و بیانیه‌های اخیرشان مخصوصاً در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی به جوانان و اهمیت این قشر و معرفی آنها به‌عنوان محور تحولات آتی کشور (فاضلی، ۲۰۲۱: ۳۱۲) با اصطلاحات خاصی مثل جوان مؤمن انقلابی و یا جوان تراز انقلاب اسلامی، آنها را امیدهای انقلاب و اسلام می‌داند که رفتارشان می‌تواند مملکت را در جهت شکوفایی، با سرعت به پیش ببرد و به همین دلیل این قشر بایستی در همه میدان‌ها حضور و آمادگی داشته باشند (۱۳۷۸/۴/۲۱). از نظر ایشان جوان باید مثل یک سرباز در صحنه انگیزه داشته باشد (۱۳۸۲/۱۱/۲۱) و به تحصیل، تهذیب و ورزش بپردازد و در برابر مسائل انقلاب و کشور احساس تکلیف کند (۱۳۶۹/۹/۲۸). ایشان نقطه‌ی امید اصلی کشور را جوانان تحصیل کرده و فرزانه، بخصوص آن‌وقتی که این فرزندی با تعهد و احساس مسئولیت همراه باشد، می‌دانند (۱۳۸۸/۸/۶). مدل تحلیل راهبردی از نظر ایشان برای حرکت به سمت پیشرفت و رشد، دارای ۳ مقوله اهداف و آرمان‌ها، واقعیت‌ها و در نظر گرفتن شرایط و راهبردها و نحوه حرکت به سمت آرمان‌هاست (محمدی لرد، ۲۰۱۳: ۱۲). در خصوص آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی و نسبت بین آنها در جوانان از مجموعه بیانات ایشان و بر مبنای محتوا و عناوین آنها، ۳ جدول ذیل، خلاصه و دسته‌بندی شده است.

جدول ۱: مفاهیم و ادبیات آرمان‌گرایی در صحبت‌های رهبر انقلاب نسبت به جوانان

کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	کدگذاری باز
ایجاد انگیزه و نشاط	تأکید بر اهمیت، لزوم و جذابیت آرمان‌گرایی با نگاه اسلامی، انسانی و ملی	ما دنبال این آرمان‌ها حرکت می‌کنیم؛ این برای نسل جوان ما جذاب است (۱۳۹۶/۰۳/۱۴). نظام اسلامی، با ایمان‌ها و مطرح شدن آرمان‌ها و با اهمیت دادن و زنده نگه‌داشتن شعارها... حفظ می‌شود و پیش می‌رود (۱۳۷۱/۰۴/۲۲). آرمان‌گرایی در دین اسلام رفتن به سمت قله‌ها و اوج‌ها و آرمان‌ها، یک چیز حتمی و قطعی است (۱۳۶۹/۱۰/۱۶)
پیشران بودن و تحقق بخشی	وجود نشاط جوانی برای تحقق آرمان‌ها در حکم پیشران است	دانشجویی و جوانی هر کدام به تنهایی می‌تواند مثل پیشران قدرتمندی انسان را در راه رسیدن به آرمان‌های والا کمک کند (۱۳۹۵/۱۱/۰۱). آرمان‌های انقلاب اسلامی «بدون نیرو و نشاط و جسارت جوانی، قابل تعقیب و قابل دسترسی نیست» (۱۳۹۲/۰۵/۰۶).
یادآوری و توجه مستمر به آرمان‌ها	آرمان در جوانان نباید فراموش شود. عدم توجه به جنگ روانی دشمن برای ایجاد ناامیدی، برخی	در محیط جوان، آرمان‌ها محسوس، ملموس، زنده و قابل دسترسی و دستیابی است (۱۳۷۸/۰۹/۰۱). یکی از آفات این جنبش، پشت کردن به آرمان‌ها، فراموش کردن آرمان‌ها و از یادبردن آرمان‌هاست (۱۳۷۸/۰۹/۰۱). سعی آنها این است که این ملت را از آرمانخواهی نسبت به اسلام و ارزش‌های اسلامی دچار فراموشی کرده (۱۳۷۶/۵/۲۹).

وجودی که آرمان‌گرایی در جوان‌های ما موج می‌زند و بدون تردید وجود دارد، همه در برابر احساس آرمان‌گرایی یک‌طور نیستند و یک‌طور فکر نمی‌کنند: بعضی دچار غفلتند، دچار روزمرگی‌اند، سرشان گرم مسائل روزمره است و یادشان نمی‌آید که آرمانی هم وجود دارد (۱۳۸۴/۰۲/۱۹).	جوانان در آرمان‌گرایی دچار غفلتند	
آرزوهای بزرگتری هم به‌طور طبیعی در جوان ما وجود دارد؛ بخشی مربوط به طبیعت جوانی است - که آرمان‌گرایی در آن وجود دارد - بخشی مربوط به آرزوهایی است که نظام جمهوری اسلامی برای ملت و آینده‌ی ما ترسیم کرده (۱۳۸۴/۰۲/۱۹).	همسوئی آرمان‌ها بانظام جمهوری اسلامی و تعمیق بصیرت انقلابی	مدل سازی
ما برای فضایل انسانی، آرمان‌های والا، ارزش‌های حقیقی و گسترش آنها باید از علم و شرافت ذاتی آن استفاده کنیم (۱۳۸۲/۰۲/۲۲). جامعه، بدون علم نمی‌تواند آرمانهای خودش را بالا ببرد (۱۳۸۵/۰۶/۰۶). آرمان‌گرایی در علم، باید مورد توجه قرار بگیرد. آرمان‌گرایی در علم، یعنی این که در خصوص مسائل علمی باید دنبال قله بود. در زمینه‌ی اخلاق و معنویت هم باید آرمان‌گرا بود. (۱۳۹۱/۰۵/۱۶). یکی از این آرمان‌ها علم است؛ دومی عدالت‌خواهی و آرمان سوم، آزادی‌خواهی و آزاداندیشی است (۱۳۸۲/۰۸/۱۵). باید خطی روشن و آرمان و افقی روشن در مقابل وجود داشته باشد که به انسان جهت بدهد (۱۳۸۴/۰۲/۱۹).	آرمان‌گرایی علمی برای جوانان آینده روشن را رقم می‌زند	تولید فکر و اندیشه
دل‌بستگی به آرمان‌هایی که برای غیرجوانان گاهی حتی دست‌نیافتنی است، اما جوان به هیچ وجه این‌گونه فکر نمی‌کند و برای آن تلاش می‌کند و همین تلاش، کشورها و ملت‌ها را از رکود خلاص می‌کند (۱۳۸۱/۰۹/۰۷).	آرمان‌گرایی حرکت‌آفرین است و رهایی از رکود نتیجه آن است	تمدن ساز و توسعه‌گرا
یکی از چیزهایی که از دانشجویان ما توقع داریم و بنده هم اصرار داشتم که این حالت در دانشگاه زنده باشد، موضوع آرمان‌گرایی است (۱۳۹۱/۰۵/۱۶). نباید از آرمانخواها دست برداشت؛ نه در هنگام هزیمت‌های تلخ و نه در هنگام پیروزی‌های شیرین (۱۳۹۲/۰۵/۰۶). برخی... اگر جریان بر وفق مرادشان باشد و به نقطه‌ی مدنظرشان برسند، از دنبال کردن آرمان‌ها دست برمی‌دارند و این اشتباه است (۱۳۹۲/۰۵/۰۶). ممکن است رسیدن به یک آرمان میسر نباشد، اما رها کردن آن آرمان هم، جایز نباشد (۱۳۸۵/۰۷/۲۵).	توجه دائمی به آرمان‌ها	استمرار آگاهانه
هیچ منافاتی نیست بین انجام وظائفی که جوانی و آرمان‌گرایی به انسان الزام می‌کند، و بین ملاحظه‌ی مصالح مدیریتی کشور، ملاحظه‌ی قانون، ملاحظه‌ی تدبیر و درایت مدیریتی در کشور (۱۳۹۱/۰۵/۱۶).	فقدان منافات بین آرمان‌گرایی جوانان و مصالح کشور	انقلابی بودن در مطالبه آرمان‌ها
آرمان‌گرایی جوان ایرانی ما عبارت است از ترسیم آینده‌ی با این خصوصیات. ما کشور و نظامی می‌خواهیم که پیشرفته باشد و مردم آن	ترسیم آینده میرای از فساد و بی‌عدالتی و اشرافی‌گری	مطالبه‌گر بودن

هم دانشمند و بیدار و زنده باشند؛ خواب‌آلوده و غفلت زده نباشند؛ کشور برخوردار از عدالت و از فساد پاک باشد (۱۳۸۴/۰۲/۱۹).		
از دانشگاه همیشه و در همه جا این انتظار هست که محل جوشش و اوج دو جریان حیاتی در کشور باشد: اول، جریان علم و تحقیق؛ دوم، جریان آرمان‌گرایی‌ها و آرمان‌خواهی‌ها و هدف‌گذاری‌های سیاسی و اجتماعی (۱۳۸۷/۰۹/۲۴).	دانشگاه و آرمان‌گرایی	دانش اندوزی
اگر آرمان‌خواهی وجود نداشته باشد راه را گم می‌کنیم؛ این آرمان‌خواهی موجب می‌شود که ما راه را گم نکنیم و وسط راه، کج و راست و به چپ و راست حرکت نکنیم. این آرمان‌خواهی را داشته باشید؛ این آرمان‌های مهم را: عدالت، استقلال، رفع فساد، در نهایت تمدن اسلامی. آرمان اصلی و واقعی و نهایی، ایجاد تمدن اسلامی است؛ اینها را از دست ندهید و اینها را مطالبه کنید و بخواهید روی آن فکر کنید (۱۳۹۹/۰۲/۲۸)؛ آرمان‌ها مطلقاً نایستی از نظر دور بشود؛ که آرمان نظام جمهوری اسلامی را می‌شود در جمله‌ی کوتاه «ایجاد تمدن اسلامی» خلاصه کرد (۱۳۹۲/۰۶/۱۴).	آرمان‌گرا بودن یعنی مطالبه ایجاد تمدن اسلامی	آرمان‌گرایی تمدن ساز
آرمان‌گرایی را فراموش نکنید. آرمان‌ها چیست؟ رسیدن به جامعه‌ی عادل، جامعه‌ی آزاد، جامعه‌ی پیشرفته، جامعه‌ی مؤمن، جامعه‌ی متعبد، جامعه‌ی مرفه، جامعه‌ی متحد، جامعه‌ی قوی و مستحکم، جامعه‌ی مستقل؛ اینها آرمان است. ارزش دارد که انسان جانش را در راه این آرمان‌ها، برای خاطر خدا بدهد (۱۳۹۶/۰۳/۱۷). آنچه که موجب شوق به پیشرفت و حرکت در ملت‌ها می‌شود، آرمان‌ها هستند و هرچه این آرمان‌ها والاتر، مجرب‌تر و نورانی‌تر باشند، حرکت صحیح‌تر خواهد بود (۱۳۹۶/۰۹/۱۲).	توجه به اهداف عالی آرمانگرایی جامعه را با انگیزه‌تر به سمت اهداف پیش می‌برد	تمدن سازی

درباره اهمیت آرمان‌ها و اهداف در زندگی جوانان از نگاه رهبر انقلاب اسلامی باید گفت که آنها، نقشه راه حرکت در زندگی مادی و معنوی و ترسیم‌کننده چشم‌انداز زندگی است و باعث می‌شود که انسان به‌طور طبیعی، سبک خاصی از زندگی مطابق با آرمان‌هایش انتخاب کند (قاسمی شوب و نبوی، ۲۰۲۲: ۱۶). آرمان، شاخص تشخیص درستی یا نادرستی حرکت انسان در مسیر حیات است. آرمان محوری انقلاب اسلامی، تمسک به ارزش‌های اعتقادی و دینی، امکان ایجاد طرحی جدید در جهت اعتلای کشور، رشد و شکوفایی معنوی، مادی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی اخلاق بود. در واقع، رشد اقتصادی بر مبنای ارزش‌های دینی و ملی که در این راه برای توسعه و پیشرفت، کوتاهی نسبت به ارزش‌ها و آرمان‌های مذهبی و ملی و کوتاهی از آنها نوعی ضرر و عقب‌گرد به حساب می‌آید. از نظر ایشان آرمان‌گرایی رسیدن به جامعه‌ی عادل، آزاد، پیشرفته، مؤمن، متعبد، مرفه، متحد، قوی و مستحکم و مستقل که ارزش دارد انسان جانش را در راه آن فدا کند (۱۳۹۶/۰۳/۱۷). رهبر انقلاب، آرمان‌ها را برای جوانان جذاب می‌داند، چرا که جوانی پیشران پر

قدرت و بنابه گفته ایشان سرشار از جسارت است. ایشان همچنین سرگرمی به مسائل روزمره را باعث غفلت از آرمان‌ها می‌داند و توقعشان زنده نگه‌داشتن آرمان‌گرایی با تلاش و کوشش به‌ویژه در علم‌گرایی، حرکت به سوی عدالت اجتماعی، معنویت‌گرایی و آزاداندیشی است. به‌صورت خلاصه شاخصه‌های اصلی آرمان‌گرایی از نگاه رهبر انقلاب اسلامی عبارتند از: در نظر داشتن قله‌های تمدن اسلامی در ابعاد مختلف، بلند همتی، قابل دسترسی و والا بودن، عقلانی و در دسترس بودن، علمی، معنویت‌گرا و اخلاقی بودن، عدالت محور بودن، آزاد اندیشی، همسو با مصالح کشور و انقلاب اسلامی، دائمی و مستمر.

مهم‌ترین نتایج و آثار آرمان‌گرایی از نگاه رهبر انقلاب اسلامی عبارتند از:

- ۱- زنده نگه داشتن شعارها و اهداف (۱۳۷۱/۴/۲۲)
- ۲- انگیزه بخشی و افزایش نشاط و جسارت (۱۳۹۵/۱/۱۱)
- ۳- نشان دادن راه و جهت بخشی (۱۳۸۴/۲/۱۹)
- ۴- دور شدن و حذف غفلت و روزمره‌گی (۱۳۸۴/۲/۱۹)
- ۵- تسهیل حرکت به سمت ایجاد تمدن اسلامی (۱۳۹۲/۶/۱۴)
- ۶- ایجاد شوق به پیشرفت و حرکت ملی (۱۳۹۶/۹/۱۲)

جدول ۲: مفاهیم و ادبیات واقع‌گرایانه رهبر انقلاب نسبت به جوانان

کدگذاری باز	کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری
مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان در همه‌ی میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت بدهند (این مضمون ۳ بار در بیانیه گام دوم انقلاب آمده است). جوان‌ها خودشان را آماده کنند؛ از لحاظ علمی، از لحاظ عملی، از لحاظ تجربی، از لحاظ ایمانی خودشان را آماده کنند؛ فردا مملکت دست شما است، بایستی انشاءالله بتوانید این مملکت را به اوج برسانید و انشاءالله این کار را خواهید کرد.	توجه به همه عرصه‌ها و میدان‌ها با نگاه مسئولانه آمادگی برای اداره کشور	مسئولیت‌پذیری
معنای آرمان‌گرایی این است که نگاه کنید به واقعیت‌ها و آنها را درست بشناسید؛ از واقعیت‌های مثبت استفاده کنید، با واقعیت‌های سلبی و منفی مقابله کنید و مبارزه کنید. واقعیت‌ها باید مثل پلکانی ما را به آرمان‌ها نزدیک کند. اگر یک واقعیت مزاحمی هم پیدا شد، با آن مقابله کنیم، معارضه کنیم، از سر راه برداریم (۱۳۹۴/۰۴/۲۰). واقعیت‌ها را هم باید درست فهمید، آنچه که از واقعیت‌ها موجب اقتدار است، آنها را باید شناخت؛ آنچه از واقعیت‌ها که کمبود و نقص است،	استفاده از واقعیات مثبت و مقابله با موارد منفی. تجدید نظر در روش‌ها و اهداف. شناختن واقعیت‌ها مانع حرکت است	شناخت شرایط، فرصت‌ها و تهدیدها

<p>آنها را هم باید شناخت؛ آنچه که مانع حرکت است، اینها را باید شناخت؛ واقعیت‌ها را باید درست فهمید (۱۳۹۲/۰۶/۱۴).</p>		
<p>شما جوان‌ها خیلی خوب می‌دانید؛ در جنگ‌های روانی که امروز در دنیا معمول است، یکی از کارها القای واقعیت‌های غیرواقعی است؛ چیزهایی را به‌عنوان واقعیت القاء می‌کنند که واقعیت ندارد؛ شایعه درست می‌کنند، حرف می‌زنند، که واقعیت نیست... آرمان‌ها با نگاه به واقعیت‌ها است که قابل تحقق خواهند بود. اما واقعیت را ببینیم، نه آنچه که با شگردهای دشمنانه، به‌عنوان واقعیت به ما القاء می‌شود (۱۳۹۲/۰۵/۰۶).</p>	<p>تحقق آرمان‌ها با شناخت واقعیت‌هاست. شناخت جنگ روانی دشمن</p>	<p>تعمیق بصیرت و دشمن شناسی</p>
<p>آرمانگرایی بدون ملاحظه‌ی واقعیت‌ها، به خیالپردازی و توهم خواهد انجامید. وقتی شما دنبال یک مقصودی، یک آرمانی حرکت می‌کنید، واقعیت‌های اطراف خودتان را باید بسنجید و بر طبق آن واقعیت‌ها برنامه‌ریزی کنید. بدون دیدن واقعیت‌های جامعه، تصور آرمان‌ها خیلی تصور درست و صحیحی نخواهد بود (۱۳۹۲/۰۵/۰۶). ما که به عملکرد خودمان و برنامه‌ی گذشته و آینده‌ی خودمان نگاه می‌کنیم، نگاهمان باید واقع‌بینانه باشد؛ ارزیابی ما ارزیابی درستی باشد (۱۳۹۲/۰۱/۰۱). واقعیت‌هایی وجود دارد که اگر ما این واقعیت‌ها را در محاسبات خودمان نیاوریم، قطعاً در قضاوت اشتباه خواهیم کرد؛ در انتخاب راه هم اشتباه خواهیم کرد. این واقعیت‌ها را باید دید (۱۳۹۱/۰۵/۰۳).</p>	<p>تحقق آرمان‌ها با شناخت واقعیت‌هاست. نگاه به آینده و گذشته باید واقع‌گرایانه باشد. واقع‌گرایی انتخاب صحیح در پی دارد.</p>	<p>انعطاف‌پذیری با ارزیابی مستمر</p>
<p>واقعیت‌ها را هم باید دید. البته واقعیت‌های تلخی هم در کنار این، مثل همه‌ی زندگی انسان که مخلوطی از شیرینی و تلخی است، وجود دارد؛ با تکیه‌ی به آن واقعیت‌های شیرین و تقویت آنها، بایستی کوشش کرد برای این‌که واقعیت‌های تلخ و نامطلوب زوده بشوند یا کم بشوند (۱۳۹۲/۰۶/۱۴). راه طی شده فقط قطعه‌ای از مسیر افتخار آمیز به سوی آرمان‌های بلند نظام جمهوری اسلامی است. دنباله این مسیر که به گمان زیاد به دشواری گذشته‌ها نیست باید با همت، هوشیاری و سرعت عمل و ابتکار شما جوانان طی شود.</p>	<p>واقعیت‌ها مجموعه‌ایی از تلخی و شیرینی است. با همت، هوشیاری و سرعت عمل باید کار کرد</p>	<p>جامع‌نگری در واقع‌گرایی</p>
<p>یکی از اجزا و بخش‌های مهم و تعیین‌کننده‌ی تقویت کشور همین است که ما جوان‌هایمان را مجهز کنیم مسلح کنیم به سلاح فکر و سلاح تفکر - محکم با عزم با بصیرت که چکار می‌خواهد بکند، به کجا می‌خواهد برسد و چگونه این راه را باید طی کند. انقلاب این جوری است (۱۴۰۱/۰۳/۰۴). شما جوانان عزیز موتور پیشران حرکت کشور هستید و باید خود را از لحاظ روحی، معنوی، اخلاقی، صمیمی،</p>	<p>تقویت فکر و اندیشه. تربیت نیروی مستعد و کارآمد</p>	<p>بصیرت افزایی</p>

علمی و توانایی‌های مدیریتی و تشکیلاتی آماده کنید و مدیریت کشور را به دست بگیرید.		
آرزو را وقتی شما بخواهید عمل بکنید، تلاش‌های بسیار زیادی لازم دارد. اشتباه نکنیم ما؛ میدان کار، میدان عمل، میدان واقعیت، با عرصه‌ی ذهنیت و مطالعه و تصویر ذهنی، فاصله‌ی کاملاً آشکاری دارد؛ در مقام عمل، خیلی از کارها به این آسانی پیش نمی‌رود؛ هر پیشنهادی که می‌خواهید بدهید، نگاه کنید ببینید چقدر قابل عملی شدن است؛ برنامه‌ی منطبق با وضعیت زمین بدهید. هدف‌گذاری، برنامه نیست (۱۳۹۶/۰۶/۰۶).	آرمان‌ها نیاز به تلاش و واقع بینی دارند	تجدید نظر در اهداف و روش‌ها
من می‌گویم واقع‌بین باشید، یعنی واقعیات مثبت را ببینید؛ جمعیت جوان را، جمعیت با استعداد را، توانایی‌های بشری فوق‌العاده را، استعداد فوق‌العاده‌ی ملت را، امکانات زیرزمینی را، موقعیت جغرافیایی را، پیشرفت جمهوری اسلامی را؛ اینها را ببینید، اینها واقعیات است (۱۳۹۶/۰۳/۱۷).	در واقع‌گرایی توانایی‌ها و امکانات را ببینید	عمق فکری و روشن بینی

بر اساس دیدگاه رهبر انقلاب اسلامی، واقعیت‌های موجود جامعه و جهان باید مورد توجه قرار بگیرد تا حرکت نظام جمهوری اسلامی بتواند با موفقیت بیشتر ادامه پیدا کند. بر این مبنای واقع بینی که مشاهده‌ی واقعیات جامعه و جهان است به تحقق بیشتر آرمان‌گرایی کمک می‌کند. از نظر ایشان رسیدن به آرمان‌ها با شناخت واقعیت‌ها به‌عنوان یک الزام محقق می‌شود، چرا که آرمان‌گرایی بدون توجه به واقعیت‌ها خیال‌پردازی و توهم خواهد بود. معنای آرمان‌گرایی شناخت درست واقعیت‌ها و استفاده درست و مثبت از آنهاست و مقابله با واقعیت‌های منفی و سلبی است. واقعیت‌ها باید مثل پلکان ما را به آرمان‌ها نزدیک کند و مزاحم‌ها را از سر راه بردارد (۱۳۹۴/۰۴/۲۰). شناخت درست واقعیت‌ها موجب اقتدار است (۱۳۹۲/۰۶/۱۴). ایشان در این مسیر به تجهیز جوانان به سلاح فکر، علم، ایمان، بصیرت، تلاش روزافزون و دیدن واقعیت‌های داخلی و بین‌المللی اشاره می‌کند و آنها را ستون‌های واقع‌گرایی می‌داند. از نظر ایشان فعال دانشجویی آرمان‌خواه که واقعیت‌ها را می‌شناسد، هرگز نباید در هیچ شرایطی احساس انفعال و بن‌بست کند. آنها باید واقعیت‌ها را درست بفهمند، آنچه که از واقعیت‌ها موجب اقتدار و آنچه که موجب کمبود و نقص است، باید درست بشناسند و با آمادگی کامل، با همت، تلاش و استفاده از تجارب دیگران و بر مبنای واقعیت‌ها به سمت آرمان‌ها حرکت کنند. رهبر انقلاب اسلامی معتقدند که واقعیت‌ها، باید مثل پلکان ما را به آرمان‌ها نزدیک کند. از نظر ایشان برخی واقعیت‌ها توسط دشمن به خاطر اهداف مختلف به مردم به‌ویژه به جوانان القاء می‌شوند که با درست فهمی، بصیرت، هوشیاری و دقت باید واقعیت‌های القائی و تخریب‌کننده ذهن و روح جوانان شناسائی شود.

مهم‌ترین نتایج و آثار واقع‌گرایی از نظر رهبر انقلاب اسلامی عبارت است از:

- ۱- واقعیات پلکان رسیدن به آرمان‌هاست (۱۳۹۴/۴/۲۰)
- ۲- پذیرش مسئولیت‌های سنگین (بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی)
- ۳- شناخت راه‌های رسیدن به اقتدار و شناخت موانع (۱۳۹۲/۶/۱۴)
- ۴- شناخت جنگ روانی دشمن و راه‌های مقابله با آن (۱۳۹۲/۵/۶)
- ۵- جلوگیری از اشتباهات و نواقص (۱۳۹۱/۵/۳)
- ۶- شناخت توانائی‌ها و استعدادات (۱۳۹۶/۳/۱۷)

جدول ۳: مفاهیم و ادبیات آرمان‌گرایی واقع‌بینانه در صحبت‌های رهبر انقلاب نسبت به جوانان

کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	کدگذاری باز
عقلانیت امیدوارانه	عقلانیت فرمان آرمان‌گرایی است. مطابقت دادن آرمان‌گرایی با عقلانیت	باید عقلانیت در خدمت اصول قرار بگیرد، واقع‌بینی در خدمت آرمان‌گرایی‌ها قرار بگیرد (۱۳۹۰/۰۷/۲۴). احتیاج دارید به امید، احتیاج دارید به عقلانیت. این [جور] است. آرمان‌خواهی یعنی همان [نگاه به] افق‌های دور که اشاره کردم؛ این اگر نباشد، [حرکت] امکان ندارد؛ «آرمان‌خواهی» موتور پیشران حرکت است؛ «امید» سوخت این موتور است؛ اگر امید نباشد، این موتور حرکت نمی‌کند، آرمان‌خواهی در دلش می‌ماند و غصه‌اش را می‌خورد اگر امید وجود نداشته باشد؛ «عقلانیت» هم فرمان این موتور است؛ باید با عقلانیت فکر کنید و خردورزی کنید و پیش بروید (۱۴۰۲/۰۱/۲۹).
تطابق آرمان‌گرایی با واقع‌گرایی	آرمان‌خواهی مخالف محافظه‌کاری است، نه مخالف واقع‌گرایی	یک‌عدم‌ای تبلیغ می‌کنند و وانمود می‌کنند که آرمان‌خواهی مخالف واقع‌گرایی است؛ نه آقا، آرمان‌خواهی مخالف محافظه‌کاری است، نه مخالف واقع‌گرایی (۱۳۹۴/۰۴/۲۰). آرمان‌گرایی، خودش واقعیت‌ها را در جامعه می‌سازد. یک مجموعه با آرمان و دارای هدف‌های عالی راه‌جولوگیری از فریب و اغوای دشمن‌نخبگی کشور، عبارت است از تقویت هویت ملی و تقویت آرمان‌خواهی در مجموعه‌ی نخبه‌ها (۱۳۹۷/۰۷/۲۵).
واقعیت‌گرایی همراه با برنامه‌ریزی	برنامه‌ریزی برای آرمان‌ها بر اساس واقعیت‌ها. آرمان‌ها با نگاه به واقعیت‌ها است که قابل تحقق خواهند بود	آرمان‌گرایی بدون ملاحظه‌ی واقعیت‌ها، به خیال‌پردازی و توهم خواهد انجامید. وقتی شما دنبال یک مقصودی، یک آرمانی حرکت می‌کنید، واقعیت‌های اطراف خودتان را باید بسنجید و بر طبق آن واقعیت‌ها برنامه‌ریزی کنید (۱۳۹۲/۰۵/۰۶). آرمان‌ها با نگاه به واقعیت‌ها است که قابل تحقق خواهند بود. اما واقعیت را ببینیم، نه آنچه که با شگردهای دشمنانه، به‌عنوان واقعیت به ما القاء می‌شود (۱۳۹۲/۰۵/۰۶).
هماهنگی و هم‌افزایی	دیدن واقعیت‌ها راه رسیدن به آرمان‌هاست. بیان آرمان‌ها بدون توجه	وقتی که می‌خواهیم آرمان‌گرایی همراه با واقع‌بینی داشته باشیم - یعنی واقعیت‌ها را ببینیم، بر اساس واقعیت‌ها حرکت خودمان را تنظیم کنیم (۱۳۹۱/۰۵/۰۳). دنیا این‌طور پیش رفته است. آرمان‌ها را کنار بگذاریم، به بهانه واقع‌بینی؟! این کمال غفلت است (۱۳۸۲/۱۰/۱۴). ذکر آرمان‌ها بدون توجه به واقعیت‌ها و بدون

ملاحظه‌ی سازوکارهای معقول و منطقی رسیدن به آرمان‌ها، خیال‌پردازی است؛ آرمان‌ها در حد شعار باقی خواهد ماند (۱۳۹۱/۰۵/۰۳).	به واقعیت‌ها خیال پردازی است	
اصلاً بن‌بستی وجود ندارد در آرمانخواهی صحیح و واقع‌بینانه. وقتی انسان واقعیت‌ها را ملاحظه کند، هیچ چیز به نظرش غیرقابل پیش‌بینی نمی‌آید (۱۳۹۲/۰۵/۰۶). بعضی وانمود می‌کنند که آرمان‌گرایی با واقع‌بینی نمی‌سازد؛ این را ما بشدت رد می‌کنیم. بسیاری از آرمان‌های جامعه‌ی ما و مطالبه‌ی آنها جزو واقعیت‌های جامعه است (۱۳۹۱/۰۵/۰۳).	در آرمان‌گرایی واقع بینانه بن بست نیست.	امید افزایی
بعضی‌ها اشتباه می‌کنند که در مقابل آرمان‌گرایی، واقع‌بینی را مطرح می‌کنند. در نظر این‌ها واقع‌بینی نقطه مقابل آرمان‌گرایی است. این خطای بزرگی است؛ چون. آرمان‌گرایی به‌وجود آورنده واقعیت‌های شیرین و مطلوب است (۱۳۸۲/۱۰/۱۴). آنچه که ما می‌خواهیم دنبال کنیم و اصرار بر آن داریم، این است که واقع‌بینی، مشاهده‌ی واقعیات جامعه و جهان، با آرمان‌گرایی و تعقیب آرمان‌ها و آرزوهای بزرگ ملت ایران هیچ‌گونه تنافی و تعارضی ندارد (۱۳۹۱/۰۵/۰۳).	آرمان‌گرایی به‌وجود آورنده واقعیت‌ها است. خواست ما آرمان‌گرایی واقع بینانه است	عدم تقابل آرمان‌ها با واقع‌گرایی
توقع من از عزیزان دانشجو این است که همواره دنبال آرمان‌ها باشند؛ چه در آن مواردی که حادثه‌ای که پیش می‌آید، طبق دلخواه شما است، چه در آنجایی که حادثه‌ای که پیش می‌آید، طبق دلخواه شما نیست؛ آرمان‌گرایی را با نگاه به واقعیت‌ها از دست ندهید و دنبال کنید (۱۳۹۲/۰۵/۰۶).	آرمان‌گرایی را با نگاه به واقعیت‌ها از دست ندهید	لزوم آرمان‌گرایی با واقع‌بینی
دنبال آرمان‌های حقیقی در قالب و لباس عملی آن بگردید. نه باید دنبال ایده‌آل‌هایی بود که عملی و اجرایی نیستند، نه باید به کم قانع شد و از آن آرمان‌ها دور ماند (۱۳۸۳/۰۳/۲۷). در این حرکت سی و سه ساله، آرمان‌ها و آرزوهای عظیمی که اسلام آنها را به ما القاء می‌کند و تعلیم می‌دهد، از نظر دور نماند؛ در عین حال واقعیت‌های موجود جامعه و جهان هم مورد توجه قرار گرفت؛ این کمک کرد به این که این حرکت بتواند ادامه پیدا کند؛ یعنی ترکیب آرمان‌خواهی و آرمان‌گرایی با واقع‌بینی (۱۳۹۱/۰۵/۰۳).	آرمان‌گرایی باید عملی باشد. بسیاری از آرمان‌های جامعه‌ی جزو واقعیت‌های آن است. توجه به دستاوردهای افتخارآفرین	ترکیب آرمان‌گرایی با واقع‌بینی
وقتی یک انسان، یک مجموعه و یک ملت با مسؤولان و دست‌اندرکارانش پای آرمان‌ها ایستادند و حاضر نشدند کوتاه بیایند و برایش کار کردند، چه اتفاقی می‌افتد؟ واقعیت‌ها به سمت آرمان‌ها تغییر می‌کند. این خودش بزرگترین واقعیت و قانون زندگی است (۱۳۸۲/۱۰/۱۴).	ایستادن بر آرمان‌های واقعی قانون زندگی است.	انعطاف پذیری

رهبر انقلاب اسلامی، آرمان‌ها را در حوزه واقعیت‌ها و با توجه و شناخت دقیق واقعیت‌های عینی، به شیوه‌ای عقلانی و منطقی پیگیری می‌کنند. از نظر ایشان، جمهوری اسلامی از سوی اندیشه‌ها و اعمال آرمان‌گرایانه غیرواقع‌بین و واقع‌گرایی غیرآرمانی مورد تهدید است. جوانان اگر آرمان‌گرایی بدون توجه به واقعیت‌ها داشته باشند در دام رویکرد غیرمنطقی و افراطی فرو می‌افتند و واقع‌بینی اگر به واقع‌گرایی تبدیل شود و آرمان‌ها فراموش شوند، نتیجه آن، انفعال و سازش خواهد بود. از نظر ایشان، واقع‌گرایی پذیرش و سازش با واقعیت‌هاست، تسلیم شرایط و وضعیت موجود شدن و در موضعی انفعالی نسبت به وضع موجود تصمیم گرفتن و عمل کردن است، اما واقع‌بینی، لحاظ کردن شرایط موقعیتی در تصمیم‌گیری‌ها در عین

التزام به اصول اساسی و بنیادین است. ایشان فهم دقیق و ترکیب ظریف آرمان‌خواهی توأم با واقع‌بینی را ضروری می‌داند که لازمه آن، آگاهی عموم مردم بخصوص جوانان، دست اندرکاران و همدلی و همراهی در همه عرصه‌ها است. باید با نگاه صحیح به توانایی‌ها و ظرفیت‌های کشور و ملت، مشارکت در مدیریت کشور، پیشرفت همه‌جانبه و حرکت به سوی آرمان‌ها بر مبنای واقعیت‌ها نظام جمهوری اسلامی را به سمت تمدن اسلامی پیش برد.

مهم‌ترین نتایج و آثار آرمان‌گرایی واقع‌بینانه از نگاه رهبر انقلاب اسلامی عبارتند از:

- ۱- امیدآفرین بودن و عقلانی کردن حرکت (۱۴۰۲/۱/۲۹)
- ۲- هماهنگ کردن آرمان‌گرایی با واقعیات (۱۳۹۴/۴/۲۰)
- ۳- تقویت هویت ملی و راه رسیدن به آرمان‌ها (۱۳۹۷/۷/۲۵)
- ۴- دور کردن و پرهیز از خیال‌پردازی و توهم (۱۳۹۲/۵/۶ و ۱۳۹۱/۵/۳)
- ۵- تحقق آرمان‌ها با ملاحظه واقعیت‌هاست (۱۳۸۲/۱۰/۱۴)
- ۶- پیش‌بینی کردن آینده و پشت سر گذاشتن موانع (۱۳۹۲/۵/۶)

نتیجه‌گیری

جوانان از نگاه رهبر انقلاب اسلامی بنابر ماهیت وجودیش، دارای نشاط، جسارت، تلاش و بنابه گفته ایشان موتور حرکت و پیشران جامعه است. ایشان آرمان‌های انقلاب اسلامی مثل عدالت‌خواهی، آزادی‌گرایی، علم‌گرایی و معنویت را برای جوانان جذاب می‌داند. از جمله آثار آرمان‌گرایی این است که نقشه راه حرکت جوان‌ها در زندگی مادی و معنوی و ترسیم‌کننده چشم‌انداز آنهاست. آرمان، شاخص تشخیص درستی یا نادرستی حرکت انسان در مسیر زندگی است. آرمان محوری انقلاب اسلامی، از نظر ایشان، تمسک به ارزش‌های دینی و اعتقادی، امکان ایجاد الگویی جدید در جهت رشد کشور، پیشرفت و شکوفایی اقتصادی، سیاسی و اجتماعی همراه با معنویت، اخلاق و اعتقادات دینی است و جوان‌ها باید در این مسیر پیشرو باشند. ایشان در این راه، سرگرمی به مسائل روزمره، غفلت، احساس بن‌بست و یاس را عوامل بازدارنده رسیدن به آرمان‌ها می‌داند و توقعشان زنده نگه‌داشتن آرمان‌گرایی با تلاش و کوشش به‌ویژه در علم‌گرایی، حرکت به سوی عدالت اجتماعی، معنویت‌گرایی و آزاداندیشی است. بر اساس دیدگاه رهبر انقلاب اسلامی، جوانان در آرمان‌گرایی خود باید واقعیت‌های موجود جامعه و جهان را مورد توجه قرار بدهند تا حرکت نظام جمهوری اسلامی بتواند با موفقیت بیشتر ادامه پیدا کند. بر این مبنای واقع‌بینی که مشاهده‌ی واقعیت‌ها و جهان است به تحقق بیشتر آرمان‌گرایی کمک می‌کند. از نظر ایشان رسیدن به آرمان‌ها با شناخت واقعیت‌ها به‌عنوان یک الزام محقق می‌شود، چرا که آرمان‌گرایی بدون توجه به واقعیت‌ها خیال‌پردازی و توهم خواهد بود. ایشان در این مسیر به تجهیز جوانان به سلاح فکر، علم، ایمان، بصیرت، تلاش روزافزون و دیدن واقعیت‌های داخلی و بین‌المللی اشاره می‌کند و آنها را ستون‌های واقع‌گرایی می‌داند. آنها باید واقعیت‌ها و آنچه که از واقعیت‌ها موجب اقتدار و آنچه که موجب کمبود و نقص است، درست بشناسند و با آمادگی

کامل، با همت، تلاش و استفاده از تجارب دیگران و بر مبنای واقعیت‌ها به سمت آرمان‌ها حرکت کنند. رهبر انقلاب اسلامی معتقدند که واقعیت‌ها، باید مثل پلکان ما را به آرمان‌ها نزدیک کند. از نظر ایشان برخی واقعیت‌ها توسط دشمن به خاطر اهداف مختلف به مردم به‌ویژه به جوانان القاء می‌شوند که با درست فهمی، بصیرت، هوشیاری و دقت باید واقعیت‌های القائی و تخریب‌کننده ذهن و روح جوانان شناسایی شود. در خصوص رابطه آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی، رهبر انقلاب اسلامی معتقد به آرمان‌گرایی واقع‌بینانه است. جوانان ضمن رصد دائمی آرمان‌ها و پایش چشم‌اندازها، باید به واقعیت‌های موجود توجه داشته باشند. فراموشی آرمان‌ها به بهانه واقعیت‌ها، کمال غفلت و باعث انحراف از هدف و مقصد می‌شود و نادیده گرفتن واقعیت‌ها، شکست و عدم توفیق به دنبال خواهد داشت. آرمان‌گرایی بر این اساس، در مقابل واقع‌بینی نیست و توجه صرف به هر کدام از آنها، بدون توجه به دیگری ذبح هر دو خواهد بود. در نهایت می‌توان گفت که در منظومه فکری ایشان، آرمان‌گرایی واقع‌بینانه جوانان، توصیه و تأکید اصلی برای رسیدن به قله‌های اقتدار، توسعه و پیشرفت و تمدن اسلامی است.

References

- Abdullah Nasab, Mohammad Reza, Zarei Rezaei, Mohammad Hosain (2017). *The theoretical principles of linking idealism and realism in the Islamic Republic of Iran with an emphasis on the political thought of Ayatollah Khamenei*, published in the second international conference on political science law and Islamic education in 2017. The article's national identifier is ITP LAW_2017. (In Persian)
- Aghabakhshi, Ali and Afshari-Rad, Mino (1997). *Culture of Political Sciences*, Third Edition, Tehran: Iran Scientific Information and Documentation Center. (In Persian)
- Ahadi, Hassan, Jamhari, Farhad (2015). *Psychology of growth, adolescence, adulthood, youth, middle age and old age*, 8th edition, Tehran: Ayande Derakhshan Publications. (In Persian)
- Ahmadzadeh, Seyyed Mustafa (2016). Indicators of religious young revolutionary students from the point of view of the Supreme Leader, *Political Research Quarterly*, Vol. 4, No. 8: 27-48. (In Persian)
- Amirpour, Mohammad Taghi (2022). Realistic idealism in the foreign policy of the Islamic Republic of Iran from the perspective of the supreme leader of the revolution, *Marafet magazine*, Vol. 31: 57-68. (In Persian)
- Angel, William David (2001). *The International Law of Youth Rights*, translated by Ali Akbar taj Mazinani and Jafar Satvati, Tehran: Third Generation Publications. (In Persian)
- Azghandi, Alireza and Moradijo, Alijan (2016). The role of realistic idealism discourse in the foreign policy of the Islamic Republic of Iran, a case study of the constructive state, *Quarterly Journal of Political and International Research*, Vol.8 No. 33: 1-27. (In Persian)
- Dabiri Mehr, Amir (2022). Discourse logic of the statement of the second step of the Islamic revolution, from the realism of governance to the idealism of the civilization

- maker, *the scientific quarterly of the political discourse of the Islamic revolution*, vol. 1, num. 1: 45-59. (In Persian)
- Fazeli, Mohammad Reza (2022). Explaining the model of the revolutionary youth in the second step of the revolution from the perspective of the Supreme Leader, *Iranian Islamic Progress Model Studies Quarterly*, Vol.10, Num. 2: 293-313. (In Persian)
 - Frotany, Zahra (2018). Explanatoryism and realism in the leadership of Imam Khomeini, a research paper, *Strategic Policy Research Quarterly*, Vol.8, Num. 30: 137-103. (In Persian)
 - Ghasemi Shub, Mohammad, Nabavi, Seyyed Majid (2022). Investigating the lifestyle from the perspective of Ayatollah Khamenei with an emphasis on the approach of the basis and the method of implementation, *Scientific Quarterly of Quran and Social Sciences*, Vol.1, Num.1: 27-9. (In Persian)
 - Ghasemi, Farhad (2012). *Principles of International Relations*, Tehran: Mizan Publishing House. (In Persian)
 - Gurbanzadeh Savar, Gurbanali and Shariatmadari, Ali (2015). The theoretical foundations of linking ideals and realities in the political thought of Imam Khomeini, a case study of the foreign policy of the Islamic Republic of Iran, *Contemporary Political Essays*, Vol.7, Nom.3: 2016, pp. 83-103. (In Persian)
 - Hasani, Mohammad Reza (2017). Youth period, change and pattern of transition to middle age in Iran, *Sociology of Social Institutions*, Vol. 5, No. 12: 37-9. (In Persian)
 - Hossaini Azad, Seyyed Ali, Ajili Lahiji, Mahshid and Zahmatkesh, Majid (2019). From idealism to realism, an overview of the basics of international law, *Public Law Research Quarterly*, Vol. 22, Num. 69: 259-289. (In Persian)
 - Ibrahimzadeh, Isa (1385). *Philosophy of Education*. Tehran: Payam Noor University Publications. (In Persian)
 - Kamalizadeh, Mohammad, Bagheri Dolatabadi, Ali (2021). Declaration of the second step of the revolution, theoretical foundations and indicators of the Islamic society in the political thought of Ayatollah Khamenei, *Islamic Revolution Research Quarterly*, Vol.10, Num. 4: 175-199. (In Persian)
 - Mansour, Mahmoud and Dadestan, Parirukh (2021). *Genetic psychology 2, transformational systems, from psychoanalysis to behaviorism*, Tehran: Rushd Publications. (In Persian)
 - Ministry of Education (1994). *Proceedings of the 3rd Symposium of the Training Center for Youth and Youth in Education and Training*, Tehran: Secretariat of the Training Center Symposium. (In Persian)
 - Mohammadi Lord, Abdul Mahmoud (2012). Strategic analysis model in the thought of Supreme Leader, *Strategic Studies Quarterly*, Vol.12, Num. 4: 29-7. (In Persian)
 - Moruvat, Mansour (2006). *Acquaintance with literary schools*, Tehran: Sokhon Publishing House. (In Persian)
 - Mosali Sari (2013). *Idealism and realism in Imam Khomeini's biography*, June 2013. Available at <http://www.mosallasari.ir>. (In Persian)
 - Niakoi, Seyyed Amir, Behmanesh, Hossein (2012). The relationship between idealism and realism in the thought of Imam Khomeini (RA) with an emphasis on the acceptance of Resolution 598, *Research Journal of the Islamic Revolution*, Vol.1, Num. 3: 2011, pp. 169-198. (In Persian)

- Niko Nahad, Ayoub, Beyuk, Mohsen and Mohammadi Khaneghahi, Mohsen (2022). Explanation of the theoretical model of realistic idealism in the foreign policy of the Islamic Republic of Iran, based on the statement of the second step of the revolution, *bi-quarterly journal of fundamental studies of modern Islamic civilization*, Vol.5, Num. 2: 126-95. (In Persian)
- Nouri, Nezamuddin (2006). Schools, styles and artistic literary movements of the world until the end of the 20th century, third edition, Tehran: Zohra. (In Persian)
- Omid, Hassan (2011). *Farhang Farsi Omid*, Volume 1, Issue 38, Tehran: Amir Kabir Publications. (In Persian)
- Pam, Morris (2005). Realism. London: Taylor & Francis Routledge.
- Parsa, Muhammad (1992). *Educational Psychology*, Tehran: Ba'ath Publications. (In Persian)
- Phalsafy, Mohammad Taqi (2012). *Philosophical speech, young in terms of reason and emotions, 4th edition*, Tehran: Islamic Culture Publishing House. (In Persian)
- Rafael, Max (1978). *A look at the history of world literature (the history of realism)*. Translated by Mohammad Taqi Faramarzi, Tehran: Shabahang. (In Persian)
- Raoshan-Zamir, Mohammad Ibrahim, Arabi Aysk, Ali (2018). Idealism at the same time as realism from the perspective of the Holy Quran, *Qur'anic teachings bi-quarterly*, Num.29: 175-197.
- Sadeghi Mohsen Abad, Hashem (2021). Realism from the literary school to the reflection of societies in literature, the pathology of research realism in literary articles in the field of Persian language, *two quarterly journals of contemporary Persian literature*, Vol. 11, Num. 2: 195-212. (In Persian)
- Salimi, Hossain (2012). Islamic realism and the understanding of modern international relations, *bi-quarterly journal of theoretical political research, new period*, Num. 12: 2013, pp. 49-75. (In Persian)
- Sayed Hossaini, Sima (1996). *Dictionary of literary terms*, second edition, Tehran: Marwarid. (In Persian)
- Seayed Hosaini, Reza (2004). *Literary schools*, 13th edition, Tehran: Negah publishing house. (In Persian)
- Sharfi, Mohammad Reza (1995). *World of teenagers*, third edition, Tehran: Tarbiat Publications. (In Persian)
- Sochkof, Veris (1983). *The history of realism*: translated by Mohammad Taghi Faramarzi, Tehran: Tander Publishing.
- United Nations Office in Vienna (2000). *The global situation of youth in the 1990s, trends and visions*, translated by the National Youth Organization, Tehran: Speed Publishing. (In Persian)
- Watkins, D. C. (2012). *Depression over the adult life course for African American men: Toward a framework for research and practice*. American journal of men's health, 6(3): 194-210.
- Wellek, Rene (1969). "The Concept of Realism in Literary Scholarship". In *Neophilologus*. Volume 45, Issue 1, pp. 1- 20.
- Zokaee, Mohammad Saeed (2001). Transition to adulthood and changing youth, *Iranian Journal of Sociology*, Vol. 4, Num. 3: 27-3. (In Persian)